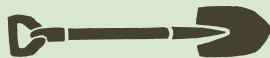

THE COMPOST COLLECTIVE

PŌKATI/BOKASHI

TE AKAMATA'ANGA

E tūke rāi te au manuia tāmāte toe kai i mātau'ia, e ko te Pōkati/Bokashi e ōta tāmāte ke rāi tāna, e ta'anga'anga'ia ana i te tāpe i ta'au au toe kai. Ko teia tāpe'anga, ka viviki te toe kai i te pe, ma te pāruru'ia atu kia pe marie aere te reira ma te kore e aunga kino.

Ko te Pōkati/Bokashi, e reva takake te reira mei tā tatou (oxygen) e akaea nei. E rua āna pakete e ta'angaanga ana e te no'o ra okota'i ki roto i tēta'i. Tei roto i te pakete o runga ta'au toenga kai, e kua tāpoki piri'ia te reira, e ko te pakete o raro, kā mou mai te reira i te vai te kā tae atu mei te pakete atu o runga.

E mea tau kia vao'o'ia tē reira ki te ngā'i mā'ana, auraka ra kia iti'ia mai e te ra.

EA'A I REIRA TE KA KĀPITI'IA ATU

No runga oki i te tūranga akaputu ma te ta'ōra kai, kua akataka'ia te Pōkati/Bokashi no te ko'uko'u i ta'au toenga kai, mei te au kai kāre oki koe e akaputupu ana, me kāre ra, no te angai ki te au toke, mei te:

- Ua rākau ōu e te au kai raurau
- Te kaope tei tāviri'ia, e te au pūte o te ti
- Te au kai tunu e te au kai mā'ani'ia, mei te varaoa e te pāsāta (pasta)
- Au kai tūranga teitei i te porotini (protein) mei te tiiti, uāmoa, kai kiko, te ika e te au ivi rikiriki

EA'A TE AU MEĀ KIA KORE KOE E KĀPITI ATU

Auraka e kāpiti atu i teia au mea;

- Te au apinga "Paraoni" (marō) mei te peapa, peapa mārō ki'aki'a, me kāre ra, te au toenga tiritiri'ia o te one kai
- Te au vai mei te ū manu animara, te vai 'ua rākau, me kāre ra, te inu
- Te au ivi kiko mama'ata
- Te au ko'uko'u plastic

EcoMatters

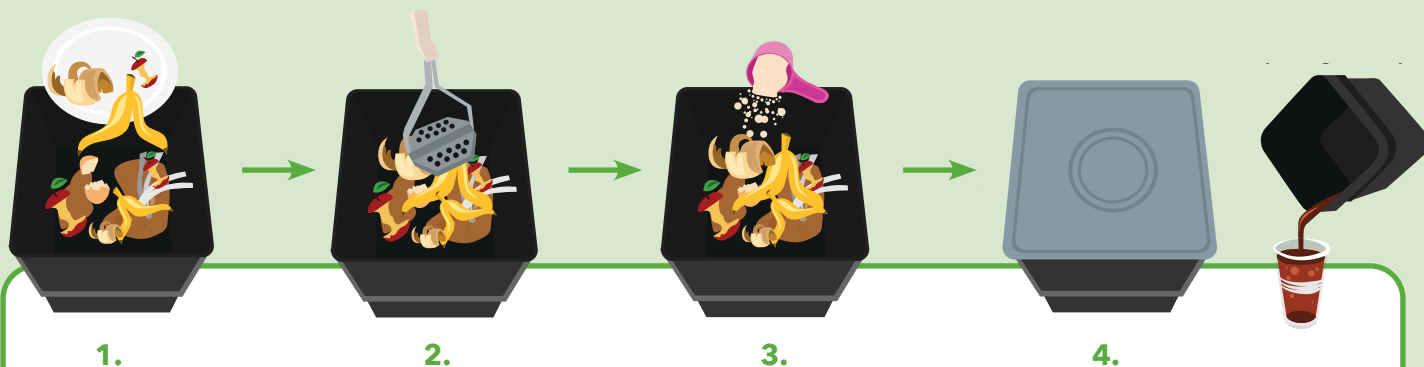
Kaipātiki Project
share in nature's revival

Auckland Council

Te Kaunihera o Tāmaki Makaurau

PŌKATI

KA AKAPE'EA I REIRA I TE PŌKATI'ANGA

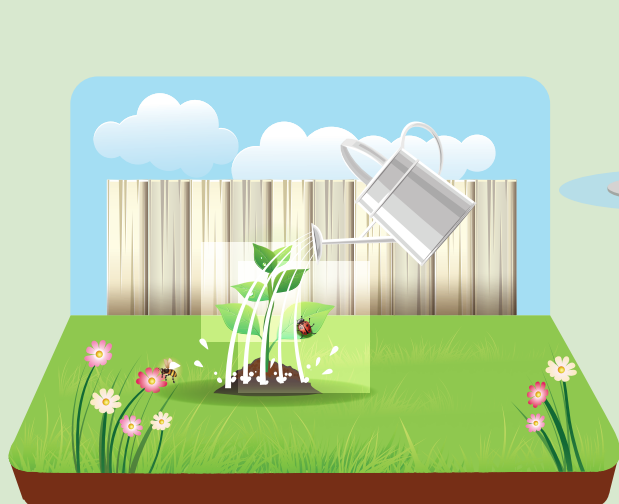
Tipūpū rikiriki'ia ta'au toenga kai aere, auraka kia ma'ata atu i te tūranga o te pōro golf, ma te vaō'o atu i te reira ki roto i tēta'i vairanga o runga rava i te kaingakai.

1. Tuku'ia atu te au toenga kai mei te ta'i ki te rua taime i te au ravarai, ki roto i te pakete Pōkati/Bokashi.
2. E akapāpu koe i te tāomi meitaki i te toenga kai ki raro, ei ravenga i te opara atu i te au reva inangaro-kore'ia ki va'o.

3. Rūrū'ia atu mei te 1-2 tīpunu ma'ata no te au 6 tene metera (cms) ravarai o te toenga kai.
4. E tāpiri kia piri meitaki te pakete me oti koe i te reira.

Akata'e'ia atu te vai ki va'o mei raro mai i te ope o te pakete i te 2 ki te 3 o te au ra ravarai.

Ka aunga pīkara te toenga kai e ka akara'anga tūranga teatea mai a runga rava. Ko te āite'anga i reira, te anga'anga meitaki ra teia akatere'anga.

EA'A TE KA RAVE'IA KI TE VAI?

Riringi tika ia te vai ua rākau tei kore i kāiro vai ke ia atu, ki raro i to'ou are repo, i to'ou pi'a pāi, me kāre ra, ki roto i te arā vai o to'ou ngā'i orei kapu, kia vai ma ua te reira au ngā'i.

No te tāvai, e tuku atu koe mei te 2-3 tīpunu vai ki te au 5 rita vai ravarai. Riringi'ia atu teia ki runga i te one, me kāre ra, ki raro tikāi i te tango o ta'au i tanutanu, kia tupu meitaki ua rātou.

E 3 au tīpunu vai pōkati ma'ata

E 5 rita vai

KA AKAPE'EA I TE AU MEA MĀROKI'AKI'A?

Me ki ta'au pakete, e tāpiri meitaki koe i te reira kia piri no tēta'i 10-14 ra, kia oti meitaki tikāi i te tāmate akape'anga. E tuku ua rai i te vai kia ta'e ki va'o.

I muri ake i te 10-14 au ra, kua papa i reira ta'au pōkati no te ta'anga'anga.

Kō'ia tēta'i arā vai ki roto i ta'au aua tanutanu, mei te pākete Pōkati te o'onu, inā ra, kia rua taime i te roa.

Akaruke'ia te au kai i tāpe'ia ki roto i teia au ara va'arua, ma te tāpoki atu ki te one, mei te 50-75 mira-mita i te ma'ata. I muri ake i reira i te 3-4 epetoma, kua riro mai i reira teia au apinga i tāpe'ia ei maniu, e ka rauka ia koe i te tanu ki runga tikāi i te reira ngā'i.

Me kāre o'ou ngā'i va, ka tano i reira kia rūrū koe i tēta'i au mea māroki'aki'a ki runga i ta'au taramu maniu. E ta'angaanga koe i ta'au Pōkati ei akapapa'anga no te au mea "Matie". E o'ora ua koe i te reira ma te tāpoki atu ki tēta'i au apinga "Paraoni".

Te au mea kara Paraoni. (marō)

Te au mea kara Matie (mata)

Akariro'ia te pōkati e ko ta'au akapapa'anga matiē

Te tūranga tanutanu'anga kāpiti'ia e rua

A muri ake ra, ka ma'ata te au tūranga akapapa'anga tūketūke, e ka riro mai ei maniu

Te maniu tei tau te tūranga